

VALSTYBINĖ KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJA

NUTARIMAS

DĖL GERIAMOJO VANDENS APSKAITOS PRIETAISŲ ĮSIGIJIMO, ĮRENGIMO IR EKSPLOATAVIMO UŽMOKESČIO APSKAIČIAVIMO METODIKOS PATVIRTINIMO

2019 m. d. Nr. O3E-
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 18 punktu ir atsižvelgdama į Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) Šilumos ir vandens departamento Vandens skyriaus 2019 m. d. pažymą Nr. O5E- „Dėl Geriamojo vandens apskaitos prietaisų įsigijimo, įrengimo ir eksploatavimo užmokesčio apskaičiavimo metodikos“, Komisija n u t a r i a:

1. Patvirtinti Geriamojo vandens apskaitos prietaisų įsigijimo, įrengimo ir eksploatavimo užmokesčio apskaičiavimo metodiką (pridedama).

2. Numatyti, kad:

2.1. Geriamojo vandens apskaitos prietaisų įsigijimo, įrengimo ir eksploatavimo užmokesčio apskaičiavimo metodika įsigalioja 2019 m. gegužės 1 d.;

2.2. Geriamojo vandens apskaitos prietaisų įsigijimo, įrengimo ir eksploatavimo užmokesčio apskaičiavimo metodikos 20.2 papunktis taikomas teikiant geriamojo vandens apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesčio projektą pagal 2019 metų ir vėlesnių geriamojo vandens apskaitos prietaisų aptarnavimo užmokesčio skaičiavimo ataskaitinių laikotarpių duomenis.

Komisijos pirmininkas

GERIAMOJO VANDENS APSKAITOS PRIETAISŲ ĮSIGIJIMO, ĮRENGIMO IR EKSPLOATAVIMO UŽMOKESČIO APSKAIČIAVIMO METODIKA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Geriamojo vandens apskaitos prietaisų įsigijimo, įrengimo ir eksploatavimo užmokesčio apskaičiavimo metodika (toliau – Metodika) nustato geriamojo vandens apskaitos prietaisų įsigijimo, įrengimo ir eksploatavimo užmokesčio (toliau – Apskaitos prietaisų aptarnavimo mokestis) skaičiavimo principus ir kainodaros reikalavimus.

2. Metodika privaloma visiems Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo (toliau – Įstatymas) numatytiems subjektams, skaičiuojantiems ir nustatantiems Apskaitos prietaisų aptarnavimo mokestį.

3. Apskaitos prietaisų aptarnavimo mokestis grindžiamas nediskriminavimo, būtinųjų sąnaudų susigrąžinimo, stabilumo ir kryžminio subsidijavimo draudimo principais.

4. Geriamojo vandens apskaitos prietaisus (toliau – Apskaitos prietaisai) daugiabučio namo įvaduose, butuose ir kitose patalpose įrengia ir naudoja geriamojo vandens tiekėjai ir nuotekų tvarkytojai, teikiantys geriamojo vandens apskaitos prietaisų aptarnavimo paslaugas (toliau – Ūkio subjektas).

5. Apskaitos prietaisai įrengiami ir prižiūrimi laikantis Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros naudojimo ir priežiūros taisyklėse, patvirtintose Aplinkos ministro 2006 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. D1-629 „Dėl Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros naudojimo ir priežiūros taisyklių patvirtinimo“, nustatytų reikalavimų. Šių prietaisų patikros terminus nustato Lietuvos Respublikos ūkio ministerija, priežiūrą atlieka Lietuvos metrologijos inspekcija.

II SKYRIUS SĄVOKOS

6. **Geriamojo vandens apskaitos prietaisų aptarnavimas** – geriamojo vandens apskaitos prietaisų įrengimas, tinkamos jų techninės būklės ir nustatyto matavimų tikslumo užtikrinimas, patikros organizavimas.

7. **Geriamojo vandens apskaitos prietaisų aptarnavimo užmokesčio skaičiavimo ataskaitinis laikotarpis** – paskutiniai finansiniai metai iki apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesčio projekto rengimo pradžios, už kuriuos pateikta reguliavimo apskaitos sistemos metinė atskaitomybė su nepriklausomo audito išvada.

8. **Geriamojo vandens apskaitos prietaisų aptarnavimo mokestis** – mokestis, mokamas už apskaitos prietaisų aptarnavimo paslaugas.

9. **Būtiniosios sąnaudos** – pagal šią Metodiką nustatytos pagrįstos sąnaudos, naudojamos apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesčiui skaičiuoti.

10. **Veiklos planas** – Ūkio subjekto parengtas dokumentas, kuriame nurodyti per Ūkio subjekto pasirinktą ir su savivaldybės institucija suderintą laikotarpį planuojami atlikti apskaitos prietaisų aptarnavimo darbai, plėtra, šiam planui įgyvendinti reikalingos lėšos ir finansavimo šaltiniai.

11. Kitos sąvokos atitinka Įstatyme ir Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodikoje, patvirtintoje Komisijos 2006

m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. O3-92 „Dėl Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodikos“ (toliau – Kainų metodika), nurodytas sąvokas.

III SKYRIUS

APSKAITOS PRIETAISŲ APTARNAVIMO MOKESČIO NUSTATYMO TVARKA

12. Apskaitos prietaisų aptarnavimo mokestį (eurais vartotojui per mėnesį arba eurais per mėnesį už apskaitos prietaisą) veiklos plano vykdymo laikotarpiui nustato savivaldybių tarybos.

13. Apskaitos prietaisų aptarnavimo mokestis skaičiuojamas, atsižvelgiant į duomenų nuskaitymo būdą (kai įrengta nuotolinio duomenų nuskaitymo ir perdavimo sistema ir kai neįrengta) ir kiekvienas Apskaitos prietaisų aptarnavimo mokestis diferencijuojamas pagal Ūkio subjekto nustatytus diferencijavimo principus. Ūkio subjektas mokesčio diferencijavimo principus derina su savivaldybės institucija.

14. Nepasibaigus veiklos plano vykdymo laikotarpiui Apskaitos prietaisų aptarnavimo mokestis gali būti perskaičiuojamas vartotojų kainų indeksui pasikeitus daugiau kaip 10 proc. Tokiu atveju Ūkio subjektas savivaldybės institucijai teikia naują Apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesčio skaičiavimo projektą.

15. Apskaitos prietaisų aptarnavimo mokestis taikomas, kai apskaitos prietaisai įrengti ir jie nuosavybės teise priklauso Ūkio subjektui.

16. Ūkio subjektas Apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesčiui nustatyti savivaldybės institucijai pateikia Veiklos planą, Apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesčio skaičiavimo projektą (Metodikos priedas), jo pagrindimą ir kitus skaičiavimams patikrinti reikalingus dokumentus. Skaičiavimai atliekami be pridėtinės vertės mokesčio (PVM).

17. Apskaitos prietaisų aptarnavimo mokestis įsigalioja ne anksčiau kaip po 30 kalendorinių dienų, kai jį viešai paskelbia Ūkio subjektas, ir taikomas nuo kito mėnesio (einančio po mėnesio, kai mokestis įsigalioja) pirmosios dienos.

IV SKYRIUS

APSKAITOS PRIETAISŲ APTARNAVIMO MOKESČIO KAINODARA

18. Pagal Metodiką apskaičiuojamos ir nustatomos būtiniosios Apskaitos prietaisų aptarnavimo sąnaudos ir investicijų grąža.

19. Ūkio subjektas, teikdamas Apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesčio skaičiavimo projektą turi pateikti išsamią informaciją, reikalingą ir pakankamą įsitikinti sąnaudų pagrįstumu ir būtinumu. Jeigu Ūkio subjektas nepateikia reikiamos informacijos ir neįrodo sąnaudų pagrįstumo, laikoma, kad Ūkio subjekto sąnaudos yra nepagrįstos. Nepagrįstos sąnaudos neįtraukiamos nustatant Apskaitos prietaisų aptarnavimo mokestį.

20. Nustatant Apskaitos prietaisų aptarnavimo mokestį, atsižvelgiama į:

20.1. apskaitos prietaisų aptarnavimo paslaugai faktiškai priskirtų būtinųjų sąnaudų apimtis ataskaitiniu arba planuojamu laikotarpiu;

20.2. lyginamosios analizės atitinkamų rodiklių vertes. Jei atitinkamos Ūkio subjektų grupės efektyvumas didesnis nei Ūkio subjekto, Ūkio subjektui, įvertinus veiksnius, nurodytus Lyginamosios analizės aprašo 17 punkte, nustatoma jo grupės efektyvumą atitinkanti šių sąnaudų apimtis ir, atsižvelgiant į Ūkio subjekto veiklos plane nurodytas priemones šių sąnaudų mažinimui, laikotarpis per kurį Ūkio subjektas turi pasiekti grupės efektyvumo rodiklį. Jei Ūkio subjekto efektyvumas viršija atitinkamos Ūkio subjektų grupės efektyvumą, nustatoma Ūkio subjekto faktinių sąnaudų apimtis. Lyginamosios analizės rodiklius skaičiuoja Komisija, vadovaudamasi Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų lyginamosios analizės aprašu, patvirtintu Komisijos 2011 m. liepos 28 d. nutarimu Nr. O3-218 (toliau – Lyginamosios analizės aprašas);

20.3. po Apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesčio ataskaitinio laikotarpio įvykusius reikšmingus įvykius, turinčius įtakos planuojamam sąnaudų dydžiui ir struktūrai;

20.4. priežastis, kurias Ūkio subjektas nurodė kaip lemiančias planuojamo sąnaudų apimties pokyčius, pagrįstumą.

21. Ūkio subjektai, įgyvendindami apskaitos atskyrimą ir sąnaudų paskirstymą, turi vadovautis Kainų metodikoje nustatytais apskaitos atskyrimo, sąnaudų paskirstymo taisyklėmis bei su apskaitos atskyrimu ir sąnaudų paskirstymu susijusiu reikalavimų sąvadu.

V SKYRIUS APSKAITOS PRIETAISŲ APTARNAVIMO MOKESČIO SKAIČIAVIMAS

22. Ūkio subjektui pasirinkus ir savivaldybės institucijai pritarus, apskaitos prietaisų aptarnavimo mokestis gali būti nustatomas arba eurais vartotojui ir abonentui (toliau kartu vadinami Vartotojais) per mėnesį, arba eurais Vartotojui per mėnesį už apskaitos prietaisą.

Apskaitos prietaisų aptarnavimo mokestis, taikomas eurais Vartotojui per mėnesį, skaičiuojamas pagal priklausomybę:

$$T_{ap\text{sk}} = \frac{FC+JR}{V_{sk} \times 12}; \quad (1)$$

čia:

T_{ap_{sk}} – apskaitos prietaisų aptarnavimo mokestis, Eur/Vartotojui per mėn.;

FC – būtinios apskaitos prietaisų aptarnavimo sąnaudos, tūkst. Eur/metams;

JR – investicijų grąža, tūkst. Eur/metams;

V_{sk} – Ūkio subjekto aptarnaujamoje teritorijoje esančių Vartotojų skaičius.

23. Apskaitos prietaisų aptarnavimo mokestis, taikomas eurais per mėnesį už apskaitos prietaisą, skaičiuojamas pagal priklausomybę:

$$\frac{FC+JR}{A_{sk} \times 12} \quad (2) \quad T_{ap\text{sk}} =$$

čia:

T_{ap_{sk}} – apskaitos prietaisų aptarnavimo mokestis, Eur per mėn. už apsk. pr.;

A_{sk} – Ūkio subjekto aptarnaujamoje teritorijoje esantiems Vartotojams įrengtų (reikiamų įrengti) apskaitos prietaisų skaičius.

24. Būtinios apskaitos prietaisų aptarnavimo sąnaudos nustatomos atsižvelgus į faktines ataskaitinio laikotarpio arba planuojamas sąnaudas, Veiklos planą ir Lyginamosios analizės apraše nustatytus normatyvus bei rodiklius kaip Metodikos 24.1 – 24.5 papunkčiuose nurodytų sąnaudų grupių metinių apimčių suma, kaip nurodyta Metodikos 24.5 papunktyje. Būtinąsias apskaitos prietaisų aptarnavimo sąnaudas sudaro:

24.1. apskaitos prietaisų nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos. Jos skaičiuojamos nuo apskaitos prietaisų pradinės vertės, taikant ne mažesnę kaip apskaitos prietaisų metrologinės patikros galiojimo metų skaičius, nusidėvėjimo normatyvą;

24.2. einamojo remonto ir eksploatacinių medžiagų, aptarnavimo (remonto darbai pagal sutartis, transporto, draudimo paslaugos, perkamos paslaugos, apskaitos prietaisų metrologinė patikra), elektros energijos, šilumos energijos, kuro, turto nuomos ir kitos sąnaudos, kurios skaičiuojamos atsižvelgiant į Metodikos 20.1, 20.3–20.4 papunkčius;

24.3. personalo sąnaudos:

24.3.1. metinis darbo užmokesčio fondas skaičiuojamas apskaitos prietaisų aptarnavimo darbuotojų, įskaitant apskaitos prietaisų aptarnavimo paslaugai priskirtų bendrosios veiklos darbuotojus, skaičių padauginus iš darbuotojų vidutinio darbo užmokesčio:

24.3.1.1. darbuotojai, kurie tiesiogiai negali būti priskirti apskaitos prietaisų aptarnavimo veiklai, tarp veiklų paskirstomi proporcingai tiesiogiai priskirtiems darbuotojams arba proporcingai

pagal atitinkamoje veikloje dirbtą darbo laiką. Vidutinis apskaitos prietaisų aptarnavimo darbuotojų darbo užmokesčio dydis ribojamas Lietuvos statistikos departamento skelbiamo vandens tiekimo, nuotekų valymo, atliekų tvarkymo ir regeneravimo veiklos vidutiniu mėnesiniu darbo užmokesčiu;

24.3.1.2. kai Ūkio subjekto faktinis ataskaitinio laikotarpio ir planuojamas darbuotojų skaičius yra mažesnis už atitinkamos Ūkio subjektų grupės lyginamosios analizės rodiklius, planuojamas darbuotojų vidutinis darbo užmokeskis gali būti didesnis už Lietuvos statistikos departamento skelbiamo vidutinio vandens tiekimo, nuotekų valymo, atliekų tvarkymo ir regeneravimo veiklos ketvirčio darbo užmokesčio duomenis;

24.3.1.3. kai Ūkio subjekto faktinis ataskaitinio laikotarpio ir planuojamas darbuotojų skaičius yra didesnis už atitinkamos Ūkio subjektų grupės lyginamosios analizės rodiklius, planuojamas darbuotojų skaičius yra ribojamas atitinkamos Ūkio subjektų grupės lyginamosios analizės rodikliais;

24.3.1.4. kai Ūkio subjekto planuojamas darbuotojų skaičius yra didesnis už faktinį ataskaitinio laikotarpio darbuotojų skaičių ir (arba) planuojamas darbo užmokesčio fondas yra didesnis už faktinį ataskaitinio laikotarpio darbo užmokesčio fondą, Ūkio subjektas turi pateikti darbuotojų skaičiaus ir (arba) darbo užmokesčio fondo didėjimą pagrindžiančius dokumentus;

24.3.1.5. visais atvejais darbo užmokesčio fondas negali viršyti siektino darbo užmokesčio fondo sumos, suskaičiuotos siektiną darbuotojų skaičių padauginus iš Lietuvos statistikos departamento skelbiamo vandens tiekimo, nuotekų valymo, atliekų tvarkymo ir regeneravimo veiklos vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio;

24.3.2. įmokos socialiniam draudimui skaičiuojamos vadovaujantis teisės aktuose nustatyta tvarka;

24.3.3. kitos personalo sąnaudos skaičiuojamos atsižvelgiant į Metodikos 20.1, 20.3–20.4 papunkčius;

24.4. mokesčių sąnaudos skaičiuojamos vadovaujantis galiojančiais mokesčių sritį reglamentuojančiais teisės aktais;

24.5. būtinųjų sąnaudų, priskirtinų apskaitos prietaisų aptarnavimo paslaugai, apimtis nustatoma pagal priklausomybę:

$$FC = C_{N(A)} + C_R + C_A + C_E + C_K + C_{\xi} + C_P + C_T + C_{TN} + C_O(3)$$

čia:

FC – būtinųjų sąnaudų, priskirtinų apskaitos prietaisų aptarnavimo paslaugai, apimtis, tūkst. Eur/metams;

C_{N(A)} – nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos, priskirtinos paslaugai, tūkst. Eur/metams;

C_R – einamojo remonto ir eksploatacinių medžiagų sąnaudos, priskirtinos paslaugai, tūkst. Eur/metams;

C_A – aptarnavimo (paslaugų ir darbų pagal sutartis) sąnaudos, priskirtinos paslaugai, tūkst. Eur/metams;

C_E – elektros energijos sąnaudos, priskirtinos paslaugai, tūkst. Eur/metams;

C_K – kuro sąnaudos, priskirtinos paslaugai, tūkst. Eur/metams;

C_ξ – šilumos energijos sąnaudos, priskirtinos paslaugai, tūkst. Eur/metams;

C_P – personalo sąnaudos, priskirtinos paslaugai, tūkst. Eur/metams;

C_T – mokesčių sąnaudos, priskirtinos paslaugai, tūkst. Eur/metams;

C_{TN} – turto nuomos sąnaudos, priskirtinos paslaugai, tūkst. Eur/metams;

C_O – kitos paskirstomos sąnaudos, priskirtinos paslaugai, tūkst. Eur/metams;

25. Investicijų grąža skaičiuojama pagal priklausomybę:

$$JR = FC \times \frac{r}{100}; \quad (4)$$

čia:

JR – investicijų grąža, tūkst. Eur/metams;
r – investicijų grąžos norma, lygi geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo veiklai nustatytam investicijų grąžos dydžiui, proc.

VI SKYRIUS

APSKAITOS PRIETAISŲ APTARNAVIMO MOKESČIO PROJEKTO REIKALAVIMAI

26. Apskaitos prietaisų aptarnavimo projektui teiktinos informacijos reikalavimai:
- 26.1. paskutinių metų finansinė atskaitomybės ataskaita ir audito išvada;
 - 26.2. aiškinamasis raštas, kuriame pateikiama informacija apie apskaitos prietaisų aptarnavimo projekte nurodytas planuojamas sąnaudas, šių sąnaudų išsamūs skaičiavimai (lentelių ar kita forma) bei jų pagrindimas, reikalingi ir pakankami įsitikinti sąnaudų pagrįstumui ir būtinumui;
 - 26.3. apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesčio skaičiavimai (Metodikos priedas). Jeigu apskaitos prietaisų aptarnavimo mokestis vadovaujantis Metodikos 13 punktu yra skaičiuojamas pagal atskirus duomenų nuskaitymo būdus, apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesčio skaičiavimai pateikiami pagal kiekvieną duomenų nuskaitymo būdą (2 atskiri Metodikos priedai);
 - 26.4. kiti apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesčio skaičiavimams patikrinti būtini duomenys.

VII SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

27. Metodika nereguliuoja apskaitos prietaisų nuosavybės klausimų bei turtinių santykių, atsirandančių aptarnaujant šiuos prietaisus. Šie klausimai sprendžiami vadovaujantis Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu, įstatymais, Vyriausybės nutarimais ir kitais teisės aktais.

Geriamojo vandens apskaitos prietaisų įsigijimo, įrengimo ir eksploataavimo užmokesčio apskaičiavimo metodikos priedas

Duomenys apie ūkio subjektą:		Duomenys apie kontaktinį asmenį:	
Pavadinimas		V., pavardė	
Kodas		Pareigos	
Buveinės adresas		Telefonas	
Telefonas		Faksas	
Faksas		El. paštas	
Tinklapis			
El. paštas			

GERIAMOJO VANDENS APSKAITOS PRIETAISŲ APTARNAVIMO MOKESČIO SKAIČIAVIMAS

Eil. Nr.	Rodikliai	Mato vnt.	Ataskaitinis laikotarpis	Planuojamas laikotarpis
1	2	3	4	5
1.	Būtiniosios sąnaudos	tūkst. Eur		
1.1.	Nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos	tūkst. Eur		
1.2.	Einamojo remonto ir eksploatacinių medžiagų sąnaudos	tūkst. Eur		
1.3.	Aptarnavimo (paslaugų ir darbų pagal sutartis) sąnaudos, iš šio skaičiaus:	tūkst. Eur		
1.3.1.	<i>remonto darbai pagal sutartis</i>	<i>tūkst. Eur</i>		
1.3.2.	<i>transporto paslaugos</i>	<i>tūkst. Eur</i>		
1.3.3.	<i>draudimo paslaugos</i>	<i>tūkst. Eur</i>		
1.3.4.	<i>perkamos paslaugos (apskaitos prietaisų keitimas)</i>	<i>tūkst. Eur</i>		
1.3.5.	<i>metrologinė patikra</i>	<i>tūkst. Eur</i>		
1.3.6.	<i>kitos paslaugos</i>	<i>tūkst. Eur</i>		
1.4.	Elektros energijos sąnaudos	tūkst. Eur		
1.5.	Kuro sąnaudos	tūkst. Eur		
1.6.	Šilumos energijos sąnaudos	tūkst. Eur		
1.7.	Personalo sąnaudos, iš šio skaičiaus:	tūkst. Eur		
1.7.1.	<i>darbo užmokesčio sąnaudos</i>	<i>tūkst. Eur</i>		
1.7.2.	<i>privalomojo socialinio draudimo sąnaudos</i>	<i>tūkst. Eur</i>		
1.8.	Mokesčių sąnaudos	tūkst. Eur		
1.9.	Turto nuomos sąnaudos	tūkst. Eur		
1.10.	Kitos paskirstomos sąnaudos	tūkst. Eur		
1.10.1.	<i>personalo mokymo</i>	<i>tūkst. Eur</i>		
1.10.2.	<i>darbo saugos priemonės</i>	<i>tūkst. Eur</i>		
1.11.	Investicijų grąža	tūkst. Eur		
2.	Vartotojų skaičius	vnt.		
3.	Apskaitos prietaisų skaičius	vnt.		
4.	Geriamojo vandens apskaitos prietaisų aptarnavimo mokestis (nurodyti duomenų nuskaitymo būdą)	Eur/Vartotojui per mėn. Eur/per mėn. už apsk. pr.		
4.1	<i>nurodyti diferencijavimo būdą</i>			
4.n	<i>nurodyti diferencijavimo būdą</i>			

Įmonės vadovas _____